

ר' עובדיה מברטנורא
ובחג. שצריך שני נסוכין, אחד
של יין ואחד של מים ביד כהן
אחד צלוחית של מים: של בין
הערכים. שבכל יום שנים בידם
שני גזירי עצים, להוסיף על עצי
מערכה, דכתיב (ויקרא א) וערכו
עצים על האש, אם אינו ענין
לתמיד של שחר שכבר נאמר
וביער עליה הכהן עצים תגהו
ענין לתמיד של בין הערכים
שמוסיפים שני גזירי עצים:
ו הבשר בחמשה. כאברים של
כבש כך אברים של איל:
הסלת. שני עשרונים היה,
בשני כהנים:

גדול ואחד ליין לנסך²⁶. **בְּחָג** הסוכות, בנוסף לתשעה
הכהנים, מועלית **בְּיַד** כהן **אֶחָד** נוסף **צְלוּחִית** של
מַיִם לניסוך המים, **הָרִי כֹאן** עֲשֶׂרָה כהנים.
קרוב התמיד של **בֵּין הָעֲרָבִים** שבכל יום, **בְּאֶחָד**
עֵשֶׂר כהנים. כיצד? **הוּא** **עֲצָמוֹ בְּתַשְׁעָה**, ו**שְׁנַיִם**
נוספים **שֶׁבִידֵם שְׁנֵי גְזִירֵי עֲצִים** שהיו שמים על
המזבח, לקיים מצוות נתינת עצים על המזבח²⁷.
וב**שֵׁשֶׁת** של כל השנה, גם כן היה בא **בְּאֶחָד** **עֵשֶׂר**
כהנים: **הוּא** **עֲצָמוֹ בְּתַשְׁעָה**, ו**שְׁנַיִם** נוספים אשר
בִּידֵם שְׁנֵי בְזִיכֵי - ספלי **לְבוֹנָה** של **לְחֵם**
הַפְּנִים.
וב**שֵׁשֶׁת** **שְׁבַתוֹךְ הַחֹג** הסוכות, מלבד אחד עשר
הכהנים, שבהם היה קרב התמיד של כל שבת, היה
צורך בכהן נוסף, שהיה לוקח **בְּיַד אֶחָד צְלוּחִית** של **מַיִם** לניסוך המים, הרי
בסך הכל שנים עשר:

משנה 1

אֵיל שהיה קרב לקרבן ציבור היה **קָרַב בְּאֶחָד עֵשֶׂר** כהנים, **הַבָּשָׂר** - הנתחים
השונים **בְּחַמְשָׁה** כהנים, **הַקָּרְבָּנִים** שהם כבדים **וְהַסֹּלֶת** למנחה **וְהַיֵּין** לנסך,
שהם מרובים משל כבש - **בְּשְׁנַיִם שְׁנַיִם** - כל אחד מהשלושה קרב בשני כהנים,
סך הכל שישה כהנים בנוסף לחמישה:

משנה 2

פָּר שהיו מקריבים לעולה, היה **קָרַב בְּעֶשְׂרִים** **וְאַרְבָּעָה** כהנים, הואיל ואבריו
כבדים.
כיצד? **הָרֹאשׁ וְהַרְגֵל** האחורית ימנית, טעונים שלשה כהנים: **הָרֹאשׁ בְּאֶחָד** -
בכהן אחד, **וְהַרְגֵל בְּשְׁנַיִם** - שני כהנים, סך הכל שלשה כהנים.
הָעֵקֶץ - הזנב **וְהַרְגֵל** האחורית שמאלית, טעונים ארבעה כהנים: **הָעֵקֶץ בְּשְׁנַיִם**,
וְהַרְגֵל בְּשְׁנַיִם סך הכל שבעה כהנים.

ביאורים והרחבות

26. **פירוש**: כמפורש במשנה ג: הראשון היה מעלה את הראש והרגל, השני את שתי הידיים,
השלישי את העוקץ והרגל, הרביעי את החזה והגרה, החמישי את שתי הדפנות, השישי את
הקריבנים, השביעי את הסולת, השמיני את החביתין, והתשיעי את היין.
27. גם בבוקר הוסיפו שני גזרי עצים לאש על המזבח, ואולם הכהן שזכה בתרומת הדשן הוא
אשר הביאם.

ר' עובדיה מברטנורא

ז במה דברים אמורים. דבעינן כל הני כהנים לכל בהמה ובעינן פייס: אם רצה להקריב. כהן יחידי את הכל ובלא פייס: הפשטן ונתוחן. של יחיד ושל צבור שוין להיות כשרים בזר ואין טעונין כהן: ג א אמר להם הממונה. הוא הסגן: צאו וראו. על מקום גבוה שהיה להם במקדש: זמן השחיטה. שהשחיטה פסולה בלילה. שנאמר (ויקרא י"ט) ביום זבחכם: ברקאי. האיר והבריק השחר: האיר פני המזרח. זמן זה אחר ברקאי דאמר תנא קמא. והלכה כמתתיה בן שמואל:

הַחֲזִיחַ וְהִגְרָה - הצוואר, טעונים ארבעה כהנים:
הַחֲזִיחַ בְּאַחַד, וְהִגְרָה בְּשְׁלֹשָׁה כהנים, סך הכל אחד עשר כהנים.

שְׁתֵּי יָדַיִם - הרגליים הקדמיות **בְּשְׁנַיִם** - כל כהן נושא רגל אחת.

שְׁתֵּי דַפְנוֹת - צידי הבהמה **בְּשְׁנַיִם** - כל כהן נושא דופן אחת, סך הכל חמשה עשר כהנים.

הַקְּרָבִים וְהַסְּלָת לַמִּנְחָה וְהַיִּין, בְּשְׁלֹשָׁה שְׁלֹשָׁה - כל אחד מהם בשלושה כהנים, הרי סך הכל עשרים וארבעה כהנים.

בְּמָה דְבָרִים אֲמוּרִים שנוהגים בסדר הזה, במספר הכהנים הנ"ל, וחלוקת העבודות על פי פייס?
בְּקָרְבָּנוֹת צְבוּר כגון תמידים ומוספים. **אָבֵל בְּקָרְבַּן יָחִיד, אִם רָצָה** כהן אחד **לְהַקְרִיב** - מקריב.

הַפְּשִׁטָּן - הפשטת עורם **וְנִתְּוַחַן שֶׁל אֵלוֹ וְאֵלוֹ** - של יחיד ושל צבור **שְׁוִין** שהם כשרים בזר ואינם טעונים פייס²⁸:

פרק שלישי

תיאור עבודת היום

משנה א

אָמַר לָהֶם הַמְּמֻנָּה - סגן כהן גדול אומר לכהנים: **צֵאוּ וּרְאוּ** על החומה או על הגג, **אִם הִגִּיעַ זְמַן הַשְּׁחִיטָה** - אם האיר המזרח, שהשחיטה פסולה בלילה. **אִם הִגִּיעַ הַזְּמַן, הַרְוֵאָה אוֹמֵר: בְּרַקְאֵי** - האיר והבריק השחר.
מִתְּתִיא בֶּן שְׁמוּאֵל אוֹמֵר: הרואה אומר בנוסח הזה: **הָאִיר פְּגִי כָּל הַמְּזֻרָח** - זמן זה מאוחר מברקאי.

ביאורים והרחבות

28. בגמרא (כו, ב) למדין מהתוספתא, תנא, הפשטן וניתוחן שווין בזר. וכן גרסינן: אמר רב שימי בר אשי: אשכחתינה לאביי דהווה מסבר ליה לבריה (היה מסביר אביי לבנו) "ושחט" - שחיטה בזר כשרה. וכי מאין באת (לפקפק שתהיה פסולה)? מכלל שנאמר "ואתה ובניך אתך תשמרו את כהונתכם" שומע אני אפילו שחיטה? תלמוד לומר: "ושחט את בן הבקר לפני ה' והקריבו בני אהרן הכהנים את הדם", מקבלה ואילך מצוות כהונה. "וסמך ידו ושחט" לימד על השחיטה שכשרה בזר. מכדי, מקבלה ואילך מצוות כהונה, ונתנו בני אהרן למה לי? למעוטי הפשט וניתוח (המותרים בזר, שאינם עובדת כהונה).